

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/9/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111232834
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8111232834.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, proti žalovanej: E. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XX/XX, V., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Združenie na ochranu občana finančného spotrebiteľa OFS, Petzwalova 12, Nitra, v konaní o zaplatenie 379,78 Eur s prísl., o odvolaní žalovanej a vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 14C 29/2012-95 zo dňa 28.9.2012 jednohlasne takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok vo výroku o vyhovení žalobe a vo výroku o náhrade trov konania a v rozsahu zrušenia sa vec v r a c i a súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 360,89 Eur spolu s 0,024%-tným denným úrokom z omeškania od 23.1.2009 do zaplatenia v splátkach po 15 Eur mesačne, splatných vždy do konca kalendárneho mesiaca, počnúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť, až do úplného vyrovnania dlhu s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky, má za následok zročnosť celého plnenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 22,50 EUR v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Posledným výrokom protižalobu vylúčil na samostatné konanie.

Rozhodnutie odôvodnil cit.: „na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že účastníci uzavreli úverovú zmluvu, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej sumu 30.000,- Sk, ktorú sa žalovaná zaviazala splatiť v splátkach po 1.299,- Sk mesačne za obdobie 36 mesiacov. Žalovaná však doposiaľ spolu uhradila iba 25 splátok úveru a po zosplatení úveru sumu 94,54 EUR, pričom ďalej úver nesplácala, keďže ako vyplýva z jej výsluchu nemala finančné prostriedky na splácanie tohto úveru. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalovaná doposiaľ splatila úver v celkovej výške 1.172,54 EUR, pričom celková výška splátok úveru predstavovala sumu 1.552,32 EUR, čo predstavuje rozdiel 379,78 EUR (žalovaná suma) a po odpočítaní sumy 18,89 EUR ako súčtu zmluvných pokút, súd žalobcovi priznal sumu 360,89 EUR a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Súd sa v prejednávanej veci zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorý predstavoval 18,63% ročne. Na internetovej stránke NBS súd preveroval úrokové miery obdobného spotrebiteľského úveru v bankách a zistil, že v čase uzavretia zmluvy (11/2006) predstavovala priemerná ročná úroková sadzba poskytovaná peňažnými ústavmi pri úveroch splatných od 1 - 5 výšku 15,55% čo je nemožno považovať za neprímerané resp. odporujúce dobrým mravom. Súdtaktiež nezistil, aby bol neprímeraný úrok z omeškania a ani iné poplatky, keďže ani žiadne neboli účtované (okrem zmluvných pokút). Zároveň žalovaná nepreukázala z akých dôvodov by mal byť nárok žalobcu premlčaný, pričom súd má za to, že tento nárok nie je premlčaný, keďže ho žalobca uplatnil v trojročnej všeobecnej premlčacej lehote, ktorá sa začína počítať od zosplatenia úveru t.j. od 22.1.2009, resp. najskôr by mohla byť premlčacia

lehota počítaná od splatnosti poslednej nezaplátenej splátky, čo je ešte neskorší dátum - 23.1.2009. Súd taktiež poukazuje, že predmetný úver bol prvým úverom ktorý žalobca poskytol žalovanej, pričom zo samotnej úverovej zmluvy vyplýva, že jej čistý príjem je 10.900,- Sk, príjem partnera 11.000 a počet vyživovaných detí 0. Teda za daných okolností, podľa názoru súdu, nemožno konštatovať, že žalobca konal ľahkomysle a nerozvážne, keď neoveroval výdavky žalobkyne, keďže splátka 1.299,- Sk vzhľadom na žalobkyňou uvedené príjmové pomery nie je neadekvátne.“

Proti uvedenému rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná a vedľajší účastník dôvodiac, že sa súd prvého stupňa nevyporiadal, že v čase vzniku zmluvy bola v extrémnej tiesni a jej príjem neumožňoval platiť splátky. Úver mal slúžiť na platenie predchádzajúcich úverov. Poukázali na to, že bola zaevidovaná nebankovkami v registri spoločnosti SOLUS, ktoré je sledovaná i žalobcom. Rozsudok súdu prvého stupňa považovali za arbitráry a nepreskúmateľný. Na základe uvedeného navrhli, aby odvolací súd rozsudok vo vyhovujúcom výroku a výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

K odvolaniu žalovanej a vedľajšieho účastníka sa vyjadril žalobca, ktorý navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 212 zákona č. 99/1963 Zb. (ďalej len „O.s.p.“) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 O.s.p. a zistil, že rozsudok je potrebné zrušiť.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné.

Nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesný rámec predstavuje predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu tak, ako vyplývajú z článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článku 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s ustanovením § 1 a nasl. O.s.p.

Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

Procesný postup súdu pri konštituovaní rozhodnutia, ktorý nenachádza oporu v zákone, je preto potrebné považovať za závažnú vadu nenaplnujúcu materiálnu stránku práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces, ktorá v konečnom dôsledku objektívne bráni riadnemu (účinnému a efektívnemu) uplatneniu dôležitých procesných práv účastníkov konania slúžiacich na ochranu ich práv a oprávnených záujmov v občianskom súdnom konaní.

Súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj právo na zákonu zodpovedajúce odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ktorý v konaní vyvstane, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie. Predovšetkým tie, ktoré sú sporné a sú nevyhnutné na pre vydanie konečného rozhodnutia.

Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 379,78 Eur s príslušenstvom titulom úverovej zmluvy zo dňa 15.11.2006.

Žalovaná v priebehu konania namietala, že zo strany žalobcu došlo k poskytnutiu úveru bez preverenia bonity žalovanej ako spotrebiteľky, ktorá zobrala ďalší úver na splácanie iných úverov, aby neporušila zmluvu a vzápätí ďalší úver na splátky žalobcu. Z nízkeho príjmu postihnutého exekúciami je objektívne vylúčené, aby niekto dokázal splácať splátky úveru a mal i na stravu (čl. 48). Aj keď nemala splatené ďalšie úvery, žalobca jej poskytol úver ďalší, spolu 7 úverov (čl. 32). Mala za to, že bola zneužitá jej tieseň, keďže už v roku 2006 mala veľa úverov. O uvedenej skutočnosti žalobcu informovala (čl. 92).

Žalobca v tejto súvislosti poukázal na to pri posúdení bonity klienta vychádzal z údajov uvedených v registri dlžníkov SOLUS, ktorý v čase uzatvárania predmetnej úverovej zmluvy obsahoval iba údaje o dlžníkoch. Pokiaľ si teda žalovaná v čase uzatvárania predmetnej úverovej zmluvy plnila svoje povinnosti vyplývajúce jej zo všetkých uzatvorených zmlúv, jej meno nefigurovalo v registri dlžníkov a nemal možnosť zistiť údaje o platobnej morálke žalovanej z iných zdrojov. Okrem údajov z registra SOLUS vychádzal žalobca pri posudzovaní bonity žalovanej aj z toho, akým spôsobom splácala žalovaná predchádzajúcu úverovú zmluvu č. 3606023315, ktorú žalovanú uzatvorila so žalobcom dňa 5.6.2006 (úver riadne a včas splatila 4.7.2007) a nakoniec vychádzal z údajov, ktoré mu žalovaná poskytla pri uzatváraní úverovej zmluvy (čl. 75).

Odvolačný súd v súvislosti s uvedeným poukazuje na to, že sa súd musí vyporiadať s argumentami, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie vo veci. Súd prvého stupňa sa nedostatočným spôsobom vypořiadal s právne významnou skutočnosťou preverenia bonity žalovanej.

Súd prvého stupňa sa žiadnym spôsobom nevyrovnal s ust. § 3 ods. 1 OZ a otázkou odbornej starostlivosti dodávateľa pri posudzovaní bonity spotrebiteľky.

V odôvodnení rozsudku konštatoval, že predmetný úver bol prvým úverom ktorý žalobca poskytol žalovanej, pričom zo samotnej úverovej zmluvy vyplýva, že jej čistý príjem je 10.900,- Sk, príjem partnera 11.000 a počet vyživovaných detí 0. Teda za daných okolností, nemožno konštatovať, že žalobca konal ľahkomyselne a nerozvážne, keď neoveroval výdavky žalobkyne, keďže splátka 1.299,- Sk vzhľadom na žalobkyňou uvedené príjmové pomery nie je neadekvátna.

Je potrebné upriamiť pozornosť na rozpor konštatovania súdu prvého stupňa s obsahom spisu. Tak žalobca ako i žalovaná v zhode uviedli, že predmetný úver nie je žalovanej prvým úverom u žalobcu. Žalobca žalovanej poskytol úver na základe úverovej zmluvy č. 3606023315 dňa 5.6.2006 a následne dňa 7.11.2006 jej poskytol ďalší úver, plnenie z ktorého je predmetom tohto sporu. Ďalší úver v časovom období po uplynutí 5 mesiacov bol zo strany žalobcu žalovanej poskytnutý za stavu, že predchádzajúci úver nebol splatený (splatený bol 4.7.2007). Žalovaná navyše tvrdila, že úverov mala niekoľko. Túto skutočnosť súd prvého stupňa nepreveroval (§ 120 ods. 1 veta tretia O.s.p.).

Odvolačiemu súdu preto nezostávalo nič iné ako konštatovať arbitrárnosť rozhodnutia, keďže sa nevyrovnal s námietkami žalovanej a nedal odpoveď na sporné otázky, ktoré za konania medzi účastníkmi vyzvali.

Keďže v rozhodnutí súdu prvého stupňa absentuje riadne a náležité vypořiadanie sa s argumentmi a skutočnosťami, ktoré v konaní vyšli najavo, a ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie, bolo nutné uzavrieť, že súd prvého stupňa svojím postupom odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, a to vydaním nepresvedčivého, a preto nepreskúmateľného rozhodnutia.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.

Samotné súdne rozhodnutie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany, musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania pri rešpektovaní zásad (princípov) spravodlivého súdneho konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky zrozumiteľnosti, určitosti, jasnosti, a súladu jeho skutkových i právnych dôvodov vo vzťahu k výroku.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Za tohto stavu odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) h) O.s.p. a vec vrátil na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa bude v novom konaní skúmať, či tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu ust. § 3 OZ tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie alebo potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe vyhovené (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci 7Co 134/2012). Bude rozhodujúce zistenie, či žalobca pochybil pri overovaní bonity žalovanej, jej životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver. Svoje rozhodnutie odôvodní v intenciách ust. § 157 ods. 2 O.s.p. tak, aby pôsobilo presvedčivo.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa o trovách celého konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.